

Exercise Rehabilitation, 12(1), 2-9.

17. Lucie T. (2009). Globalization of Sport: An Inconvenient Truth. *Journal of Sport Management*, 23(1), 1-20.

18. Overview of Olympic Games.(2008). Encyclopædia Britannica. Архів оригіналу за 3 June 2008.

19. Poli R, Ravenel L, Besson R. (2011). Annual Review of the European Football Players' Labour Market 2011. *Neuchâtel: Centre International d'Etude du Sport*. 96.

20. Richard G, Robertson R. (2007). *Globalization and Sport*. Blackwell: Publishing LTD & Global Networks Partnership. 144.

21. The International Olympic Committee (IOC) – Olympic.org. Official website of the Olympic Movement. URL: <http://www.olympic.org/en/content/>

22. Wong, Glenn M. (2012). *The Comprehensive Guide to Careers in Sports*. Jones & Bartlett Publishers. 8 March 2012. 144.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).20

УДК 378.016:796.4-051

Гоголь Т.В.

здобувачка ступеня PhD III року навчання спеціальності 011 Освітні/педагогічні науки, старший викладач кафедри теорії і практики фізичної культури і спорту Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне
ORCID: 0000-0002-0880-640X

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

В останні роки роки сфера послуг фізичної культури і спорту набуває особливої актуальності. Проведення олімпійських ігор та світових першостей з різних видів спорту сприяло оновленню не тільки технічної бази об'єктів спорту вищих досягнень, а також споруд для масового заняття спортом. Саме логістика вирішує проблему комплексного підходу до підвищення якості їх обслуговування. Тому кожній спортивній організації для покращення сервісного обслуговування, задоволення потреб клієнтів необхідна сильна, професійна підготовка фахівців, яка включає і логістичну компетентність. Тому нині є актуальною розробка визначення педагогічних умов та розкриття специфіки формування логістичної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів. **Мета:** розробити та охарактеризувати основні педагогічні умови формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з легкої атлетики. **Методи дослідження:** аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та інформаційних джерел мережі Інтернет; вивчення та систематизація освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт». **Наукова новизна:** сформовано основні педагогічні умови та технології ефективного формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з легкої атлетики.

Висновки. У статті обґрунтовано значення логістичного підходу у сфері фізичної культури і спорту. Проаналізовано компоненти та методологічні підходи формування логістичної компетентності. Охарактеризовано основні педагогічні умови, які лежать в основі моделі формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів: умови-передумови, ситуативні умови та умови-вимоги. Виділені основні логістичні компетенції майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Визначені основні рівні мотивації формування логістичної компетентності. Охарактеризовані методи та технології формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з легкої атлетики. Подальшими дослідженнями по даній темі буде експериментальне впровадження моделі формування логістичної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів.

Ключові слова: педагогічні умови, логістика, логістична компетентність, модель формування логістичної компетентності, фахівець з фізичної культури і спорту, тренер-викладач з легкої атлетики.

Hohol T. The Pedagogical conditions of formation of Logistical competence of athletics trainer. In recent years, the field of physical culture and sports has become particularly relevant. The holding of the Olympic Games, the World competitions in various sports has helped to renew not only the technical base of high-achievement sports facilities, but also facilities for mass sports. It is logistics that solves the problem of an integrated approach to improving the quality of their service. Therefore, every sports organization needs strong, professional training, which includes logistics competence, to improve service and meet customer needs. Therefore, the development of theoretical and methodological aspects and the disclosure of the specifics of the formation of logistical competence in the process of professional training of future trainers-teachers are relevant today. **Objective:** to develop and characterize the main pedagogical conditions of formation of logistical competence of athletics trainers. **Research methods:** analysis and generalization of data of scientific and methodological literature and information

*sources of the Internet; study and systematization of the educational-professional program "Physical Culture and Sports" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 017 "Physical Culture and Sports". **Scientific novelty:** there are developed and characterized pedagogical conditions and technologies of effective formation of logistic competence of future athletics trainers. **Conclusions.** In the article it is substantiated the importance of the logistic approach in the field of physical culture and sports. The main pedagogical conditions that underlie the model of formation of logistical competence of future trainers-teachers such as conditions-preconditions, situational conditions and conditions-requirements are characterized. The main logistical competencies of future specialists in physical culture and sports are highlighted. The main levels of motivation for the formation of logistics competence are identified. Methods and technologies of formation of logistic competence of future athletics trainers are characterized. Our further research on this topic will be the experimental implementation of the model of formation of logistics competence in the training of future trainers-teachers.*

Key words: pedagogical conditions, logistics, logistic competence, model of logistic competence formation, specialist in physical culture and sports, athletics trainer.

Постановка проблеми. Аналіз джерел. Логістика як наука і практична діяльність з організації та управління потоками, проникла на регіональному, національному, міжнародному рівні в усі галузі господарської та соціально культурної діяльності. Тому, безсумнівно, вона охоплює і спортивне середовище, в якому також існують свої специфічні аспекти елементів логістичних ланцюгів поставок, своя мета, інтегральна логіка, завдання, стратегія та тактика розвитку.

Використання логістики у спорті вимагає застосування сучасних інноваційних логістичних знань та технологій. Спортивні заходи проходять у різних куточках світу і тільки завдяки злагодженій роботі логістичних компаній, організаторів змагань, представників спортивних команд та тренерів створюється можливість оптимізувати витрати ресурсів та часу і вчасно провести змагання. Тому сучасний спорт вимагає неабияких здібностей від тренера. Окрім навчальної та тренувальної діяльності, він повинен також передбачати і визначати тенденції розвитку фізичної культури і спорту, володіти знаннями з сервісного обслуговування, транспортування спортивного інвентарю (спорядження), організовувати переїзди та розміщення спортсменів у готелях чи тренувальних базах, які забезпечуються шляхом оволодіння логістичною компетентністю в процесі професійної підготовки.

Усе зазначене та об'єктивно високі вимоги, що ставляться до майбутніх тренерів, до їхньої професійної компетентності, активної самореалізації та саморозвитку, а також вимоги з боку держави, керівників освітніх організацій та спортивних клубів обумовлює актуальність нашого дослідження.

Теоретико-методологічні основи вищої освіти майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту представлені у працях: О. Ажиппо, Є. Захаріної, Р. Клопова, А. Конох, Є. Павлюк, Є. Приступи, А. Сватєєва, С. Табінської, Н. Тимчишиної. Аспекти професійної мобільності фахівців галузі фізичної культури і спорту вивчають Н. Белікова, Є. Вільчковський, Л. Демінська, П. Джуринський, Л. Карпюк, Л. Сущенко та ін. Питання сервісного обслуговування у різних галузях народного господарства та підготовки фахівців з логістики та маркетингу детально висвітлено у працях вітчизняних і зарубіжних авторів: О. Дейнеги, М. Деснисенко, І. Смірнова, Є. Крикавського, Н. Чухрай, Б. Анікіна, Г. Ягодіна, М. Крістофера, Е. Мате та ін.

Виклад основних результатів дослідження. Спортивні заходи проводяться відповідно до затверджених планів, положень про проведення змагання, спортивно-технологічних умов, програм, правил і вимог щодо забезпечення безпеки учасників і глядачів. Закупівлею матеріалів, транспортуванням обладнання, переїздом спортсменів, розміщенням і харчуванням їх в готелях необхідно займатися логістичним операторам, але для забезпечення мінімальних матеріальних і часових витрат, з мінімальними ризиками, важливо і тренерському складу команд-учасників володіти необхідними знаннями і вміннями з логістики.

Для прикладу розглянемо особливості перевезення інвентарю у різних видах спорту: так, у велосипедному спорті при перевезенні велосипеда, ручки керма повинні бути повернуті паралельно рамі, виступаючі частини – зняті, а шини – спушені; у біатлоні і лижному спорті – для транспортування лижне обладнання упаковується у чохла з маркуванням, при чому у кожному чохла повинна лежати тільки одна пара лиж і палиць; у спорті стрибків у висоту з жердиною є проблема перевезення жердин, так як їх транспортування коштує набагато дорожче, ніж переїзд самих спортсменів. Адже перевезення повинне бути безпечним як для інвентарю, так і для людей. Саме легка атлетика є видом спорту, який об'єднує спортивні дисципліни, де найбільше використовується спортивних снарядів (метання диска, списа, молота, штовхання ядра, стрибки з жердиною), при перевезенні яких, потрібно володіти необхідними знаннями та вміннями. Тому тренерському складу важливо знати особливості сервісного обслуговування та транспортування спортивного інвентарю (спорядження), які забезпечуються шляхом оволодіння логістичною компетентністю.

Процес формування компетентностей не обмежується процесом передачі знань, а перш за все – він передбачає отримання досвіду від реалізації цієї компетентності, тобто у змісті основної професійної освітньої програми повинні бути передбачені завдання, які направлені на оволодіння

тьрьома групами логістичних та управлінських умінь: конструктивними, проєктивними і організаційними. Вони передбачають: розуміння здобувачем принципів професійно-педагогічної, виховної і тренерської діяльності, можливостей та обмежень організаційно-управлінських впливів; уміння формулювати і вирішувати задачі з логістики, здійснюючи усвідомлений вибір відповідного управлінського прийому, залежно від його основних характеристик; розуміння сутності основних етапів (стадій) управлінської діяльності у тренувальному і педагогічному процесах; знання форм, засобів і методів планування, обліку та контролю; практичні навички і уміння працювати з колективом (зокрема, використання різних форм організації занять) з врахуванням специфіки майбутньої професійно-педагогічної діяльності [8, с. 286].

Важливим елементом на основі, якого будується модель формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів є педагогічні умови. Педагогічні умови – це залежності, які забезпечують з необхідною і достатньою повнотою відбір специфічного змісту, форм, методів навчання і виховання учнів для вирішення конкретної педагогічної задачі [7]. Пошук і обґрунтування педагогічних умов формування логістичної компетентності компетенцій майбутніх тренерів-викладачів не можливий без виділення комплексу педагогічних умов.

До педагогічних умов відносять ті умови, які свідомо створюються у навчальному процесі і повинні забезпечити найбільш ефективне професійне становлення майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. У той же час науковці, які займаються вивченням педагогічних умов, погоджуються з думкою, що аналізувати потрібно не тільки необхідні та достатні умови, а всі обставини (умови). При цьому необхідними вважаються ті умови, які є важливими одразу, коли виникає дія, а під достатніми – ті, які неодмінно викликають цю дію [6; 7]. Тому розглядаючи педагогічні умови формування логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з легкої атлетики, ми повинні виявити комплекс необхідних і достатніх умов.

Під необхідними і достатніми умовами розуміємо певний перелік, з яких не можна виключити жодного компонента, не порушивши обумовленості даного явища. Тому ми будемо досліджувати комплекс умов, відмітивши, що випадкові, окремі умови не можуть вирішити поставлене завдання.

Основними умовами ефективності формування логістичної компетентності виступають: єдність теоретичної і практичної підготовки; здійснення міждисциплінарної інтеграції; диференційований підхід до здобувачів вищої освіти, з урахуванням вихідного рівня логістичної компетентності і його динаміки; неперервність формування логістичної компетентності у освітньому процесі закладу вищої освіти; навчально-методична забезпеченість освітнього процесу; формування професійно-педагогічного спрямування. Логічне об'єднання цих умов з умовами, отриманими у ході теоретичного аналізу науково-методичної літератури, дозволило нам сформулювати структуру структури педагогічних умов майбутніх тренерів викладачів з легкої атлетики і об'єднати їх три групи.

У першу групу увійшли умови-передумови, які дають можливість цілеспрямовано формувати логістичну компетентність майбутніх тренерів-викладачів. В якості таких умов виступають: деталізація структури і змісту логістичної компетентності, на основі вимог роботодавців, освітньо-професійних стандартів; формування у здобувачів вищої освіти стійкої мотивації до процесу формування логістичної компетентності (усвідомлення здобувачами теоретичної і практичної значимості логістичних компетенцій).

Вирішуючи завдання формування логістичної компетентності, спочатку необхідно забезпечити узгодження вимог роботодавців, професійних і освітніх стандартів відповідно до їх структури та змісту.

На основі аналізу науково-методичної літератури, проведених опитувань роботодавців і випускників зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» [5], узгодження вимог освітніх та професійних стандартів, що відповідають професійній діяльності випускників, які освоїли програму бакалаврату зі спеціальності, були виділені вісім професійних компетенцій, які забезпечують готовність здобувачів вищої освіти до здійснення логістичної діяльності: 1) здатність організувати і проводити масові фізкультурні і спортивно-видовищні заходи (ЛК-1); 2) здатність вирішувати задачі інформаційного забезпечення логістичної системи спортивної організації (ЛК-2); 3) здатність складати індивідуальні фінансові документи обліку і звітності у сфері фізичної культури і спорту, працювати з фінансово-господарською документацією (ЛК-3); 4) здатність здійснювати професійну діяльність з врахуванням особливостей функціонування різних типів спортивних об'єктів (ЛК-4); 5) здатність планувати забезпечення фізкультурно-спортивної організації (установи) відповідним обладнанням, інвентарем та спорядженням (ЛК-5); 6) володіння технологіями закупівельної, сервісної та транспортної логістики спортивного інвентарю (спорядження) (ЛК-6); 7) здатність організувати переїзди та розміщення спортсменів у готелях чи тренувальних базах (ЛК-7); 8) здатність здійснювати маркетингову діяльність з просування фізкультурно-спортивних послуг і товарів (ЛК-8) [1; 2; 3; 4].

До другої умови-передумови віднесено умову формування у здобувачів вищої освіти стійкої мотивації до процесу формування логістичної компетентності (усвідомлення здобувачами теоретичної і практичної значимості логістичних компетентностей).

Для визначення рівня мотивації до формування логістичної компетентності у майбутніх тренерів-викладачів використовується методика С.Я. Батишева. У якій виділяються виділяють чотири рівні мотивації. Здобувачі, які демонструють перший рівень мотивації, байдуже відносяться до процесу формування логістичної компетентності (не усвідомлюють значимість даних компетенцій для професійної діяльності, а пізнавальну активність проявляють на вимогу деканату). Здобувачі другого рівня мотивації періодично проявляють інтерес до процесу формування логістичної компетентності у тих випадках, коли викладачем наводяться конкретні приклади їх прояву у професійній діяльності. При цьому виконання завдань і робота, що потребує істотних затрат часу (вирішення педагогічних ситуацій, кейсів, робота у малих групах), не цікавлять цих здобувачів в результаті чого, через невпевненість і сумніви у своїх знаннях та вміннях, вони намагаються уникнути їх виконання. Третій рівень мотивації характерний для навчальних груп з «пізнавальним психологічним кліматом» і допитливих здобувачів, які усвідомлюють початкову та кінцеву мету свого навчання, теоретичну та практичну значимість логістичних компетенцій, але мають проблеми при виконанні завдань проблемного характеру, які потребують теоретичного аналізу науково-методичної літератури. Ще однією відмінною рисою цих здобувачів є їх диференційоване відношення до вивчення дисциплін, з точки зору їх майбутньої професії. Для четвертого рівня мотивації характерне глибоке усвідомлення залежності свого професійного становлення від успішності формування логістичної компетентності. Здобувачі цього рівня мають сформовану професійну спрямованість особистості, проявляють пізнавальну активність, в тому числі, наукового характеру та саморозвитку.

Виділення рівнів розвитку мотивації у майбутніх тренерів-викладачів необхідне для того, щоб педагогічно обґрунтувати і диференціювати процес формування логістичної компетентності.

Другу групу умов склали ситуативні умови, саме у цих умовах повинне проходити формування логістичної компетентності. До цієї групи можна віднести: методичне та інформаційне забезпечення (як викладачів, так і здобувачів вищої освіти) у процесі формування логістичної компетентності; міждисциплінарну організацію процесу формування логістичної компетентності; організацію квазіпрофесійної діяльності здобувачів вищої освіти при використанні активних методів і нетрадиційних технологій навчання.

Наступними ситуативними умовами, що впливають на процес формування логістичної компетентності є міждисциплінарна організація освітнього процесу та квазіпрофесійної діяльності здобувачів вищої освіти при використанні активних методів і нетрадиційних технологій навчання.

До третьої групи умов (умови-вимоги) віднесли: визначення рівнів сформованості логістичних компетенцій; розробку діагностичного інструментарію і засобів оцінювання рівня сформованості логістичних компетенцій; організацію попереднього, поточного, етапного і підсумкового контролю рівня сформованості логістичних компетенцій. Дані умови-вимоги передбачають побудову обґрунтованої і узагальненої системи педагогічного контролю за процесом формування логістичної компетентності. Ця система забезпечить існування зворотного зв'язку і, насамперед, отримання інформації про проблеми, що виникають у здобувачів та ступінь вирішення навчальних завдань. Наявність зворотного зв'язку дає можливість викладачу регулювати організацію процесу формування логістичної компетентності вносити корективи у методи та технології навчання, відповідно до конкретної ситуації.

Оцінка сформованості логістичної компетентності і/або її компонентів здійснюється під час вивчення дисциплін, які заявлені у формуванні логістичної компетентності. А саме: «Вступ до спеціальності і техніка безпеки», «Теорія і методика фізичного виховання», «Загальна психологія та психологія спорту», «Педагогіка та педагогіка спорту», «Теорія і методика тренерської діяльності в обраному виді спорту», «Економіка спорту і фізичної культури», «Правові аспекти фізичної культури і спорту», «Основи менеджменту та маркетингу в спорті», «Управління та логістика в спорті», «Педагогічна практика в закладах середньої освіти», «Виробнича практика (за профілем майбутньої роботи)» [5].

Висновки. Отже, освітнім закладам, які здійснюють підготовку фахівців зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» можна рекомендувати: 1) При розробці навчальних планів та освітньо-професійних програм у змісті професійних (фахових) компетенцій рекомендується передбачити обґрунтовані у статті логістичні компетенції (ЛК-1-7); 2) Для того, щоб процес формування логістичної компетентності був більш цілеспрямованим і була можливість вносити необхідні педагогічні корективи, необхідно здійснювати оцінку сформованості логістичної компетентності у здобувачів вищої освіти наприкінці кожного курсу навчання; 3) Для формування і оцінювання сформованості логістичної компетентності і/або її компонентів доцільно використовувати систему комплексних міжпредметних завдань, кейсів, педагогічних ситуацій, тестів, ділових і рольових ігор, методик з психодіагностики; 4) Під час проведення здобувачами вищої освіти педагогічних практик необхідно підготувати завдання, які сприятимуть прояву логістичної компетентності (актуалізувати її значення); 5) Протягом всього періоду навчання у закладі вищої освіти необхідно підтримувати зв'язок з роботодавцями: залучати їх до пошуку найбільш ефективних засобів і методів формування

логістичної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з легкої атлетики і процесу оцінювання їх сформованості (під час проходження практик і держаної атестації), проводити круглі столи, науково-практичні та методичні конференції.

Список використаних джерел

1. Кислий В. М., Біловодська О. А. Логістика: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: Центр уч. л-ри, 2010. 360 с.
2. Маркетинг і логістика у становленні цифрової економіки України: монографія / за наук. ред. Є. В. Крикавського, О. В. Дейнеги. Львів-Рівне: О. Зень, 2022. 310 с.
3. Маркетинг: навч. посібник. Вид. 2-ге / О. Гладунов та ін. Рівне: Волинські береги, 2013. 336 с.
4. Robul Yu., Deineha O., Prokopenko M., Novikova N., Lukianykhina O., Baistriuchenko N. Cyber sales as the latest tool for optimizing an enterprise strategy. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*. V. 9, ISSUE 02. 2020. PP. 5264-5268.
5. Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, кваліфікація: бакалавр фізичної культури і спорту, тренер-викладач з виду спорту. Рівне: РДГУ. 2020. 20 с.
6. Освітні технології: навч.-метод. посібник / за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ, 2002. 255 с.
7. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навчальний посібник / кол. авторів; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.
8. Терещенко Т. С. Теоретичні аспекти формування організаційної компетентності майбутніх фахівців. *Науковий вісник університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка. Психологія. Філософія*. 2016. Вип. 253. С. 285-289.

References

1. Kyslyi, V. M., Bilovodska, O. A. (2010). Logistyka: teoriya i praktyka [Logistics: theory and practice]. Navchalnyi posibnyk. Kyiv, Tsentri uchbovoyi literatury, Ukraine. 360.
2. Krykavskiyi, YE. V., Deynega, O. V. (2022). Marketyng i logistyka u vstanovlenni tsyvrovoyi ekonomiky [Marketing and logistics in establishing a digital economy]. Monografiya. Rivne, Zenj, Ukraine. 310.
3. Gladynov, O., Deynega, I., Deynega, O., Krykavskiyi, YE., Mykytyn, T., Pochtovyuk, O. (2013). Marketyng [Marketing]. Navchalnyi posibnyk. Rivne, Volynsji oberegy, Ukraine. 336.
4. Robul, Yu., Deineha, O., Prokopenko, M., Novikova, N., Lukianykhina, O., Baistriuchenko N. (2020). Cyber sales as the latest tool for optimizing an enterprise strategy. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*. V. 9, ISSUE 02, 5264-5268.
5. Fyzichna kylvtura i sport [Physical culture and sports]. Osvitnyo-profesiyna programa pershogo (bakalavrsjkogo) rivnya vyshchoyi osvity. (2020). Rivne, RDGU, Ukraine. 20.
6. Pyekhota, O. M. (2002). Osvitni tekhnologiyi [Educational technologies]. Navchalno-metodychnyi posibnyk. Kyiv, Ukraine. 255.
7. Prokopenko, I. F. (2018). Pedagogichni tekhnologiyi v pidgotovtsi vchyteliv [Pedagogical technologies in teacher training]. Navchalnyi posibnyk. Kharkiv, KhNPU, Ukraine. 457.
8. Tereshchenko, T. S. (2016). Teoretychni aspekty formuvannya organizatsiyanoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv [Theoretical aspects of the formation of organizational competence of future specialists]. *Naukovyi visnyk universytetu bioreresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy. Seriya "Pedagogika. Psykhologiya. Filisifiya"*, 253, 285-289.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).21

УДК 796. 035: 796.332] – 057.874

Гордієнко О.І.

старший викладач кафедри спортивних дисциплін і туризму
Університету Григорія Сковороди, м. Переяслав

ORCID: 0000-0001-7703-5859

ФУТБОЛ ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ШКОЛЯРІВ ДО ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто особливості залучення школярів до оздоровчо-рекреаційної діяльності з використанням засобів футболу, оскільки цей вид спорту широко використовується в різних ланках системи фізичного виховання. **Мета.** Визначення принципів, залучення школярів до оздоровчо-рекреаційної діяльності з використанням засобів футболу. **Методи.** Аналіз науково-методичної літератури, спостереження, порівняння. **Результати.** Колективний характер футбольної діяльності виховує почуття дружби та взаємодопомоги, розвиває такі моральні якості, як почуття відповідальності, поваги до партнерів і суперників, дисциплінованість, активність. Кожен футболіст може проявити свої особисті якості: самостійність, ініціативу, творчість. Разом з тим, гра вимагає підпорядкування особистих прагнень інтересам колективу. Систематичні заняття футболу у різних кліматичних і метеорологічних умовах сприяють фізичному загартуванню, підвищують опірність захворюванням і підсилюють адаптаційні